

Ferdinand Bruckner

CHOROBA MLADOSTI

PREMIÉRA V PONDELOK 12. JÚLA O 19:00
V DIVADLE LAB

Realizácia

Réžia: Barbora Nitschová (2. Mgr. div. réžia)
Dramaturgia: Daniela Brezániová (2. Mgr. dramaturgia)
Úprava: Barbora Nitschová
Daniela Brezániová

Scéna: Anna Revická (2. Mgr. div. scénografia)
Kostýmy: Lea Šaryová (2. Mgr. div. scénografia)
Svetelný dizajn: Anna Revická
Lea Šaryová

Grafický dizajn: Anna Revická

Lea Šaryová
Produkcia: Jana Štefančíková (3. Bc. div. manažment)
Kristína Sisková (2. Bc. div. manažment)

Obsadenie

Petrell Kristián Kozmenko*
Marie Romana Ondrejkošová*
Désirée Anežka Petrová*
Freder Filip Šebesta*
Lucy Ráchel Šoltéssová*
Iréne Karin Tužinská*
Alt Martin Zachar*

*(2. Mgr. herectvo)

Pedagogické vedenie:

prof. Roman Polák
Mgr. art. Daniel Majling, ArtD.
doc. Michal Vajdička
Mgr. art. Tatiana Pauhofová
prof. Peter Čanecký
prof. Jozef Ciller
doc. Ing. arch. Mgr. art. Ján Ptačin, ArtD.
Mgr. art. Iveta Konyčková
Mgr. art. Denis Farkaš

Manažérka div. štúdia Mgr. art. Petra Mária Lančaričová
Technické zabezpečenie Daniel Ornyi
Garderóba Ludmila Valná
Svetlo a zvuk Boris Adamčík
Martin Galgánek
Róbert Klváček

Divadlo Lab
Vysoká škola múzických umení v Bratislave
Svoradova 4
811 03 Bratislava
www.vsmu.sk
www.divadlolab.sk
rezervacie@divadlolab.sk
tel. + 421 948 260 676

VŠMU
VYSOKÁ
ŠKOLA
MÚZICKÝCH
UMENÍ

DF
DIVADELNÁ
FAKULTA
VSMU

Lab

DIVADLO LAB UVÁDZA hru Ferdinanda Brucknera CHOROBA MLADOSTI

Ferdinand Bruckner (vlastným menom Theodor Tagger, 1891 - 1958,) bol jedným z významných a kontroverzných dramatikov Weimarskej republiky. Odmietol pokračovať v rodinnom obchodníckom remese a študoval hudbu, filozofiu a filológiu vo viacerých európskych metropolitách - Viedni, Berlíne či Paríži. Veľký vplyv v ňom zanechala bohatá koncertná kultúra v Berlíne - najmä v tom čase populárny expresionizmus. Začal vydávať časopis Marsyas s textami od autorov ako Alfred Döblin, Hermann Hesse, Franz Kafka, Stefan Zweig. Neskôr založil svoje vlastné divadlo Renaissance-Theater, kde pôsobil ako dramaturg i režisér. Medzi jeho najvýznamnejšie hry patrí Choroba mladosti (1924), Zločinci (1929), Alžbeta Anglická (1930) či Napoleon I. (1936). V 30. rokoch 20. storočia musel v čase svojich najväčších divadelných úspechov emigrovať do USA kvôli židovskému pôvodu. Bruckner neprestal byť divadelne aktívny ani v emigrácii, po druhej svetovej vojne sa vracia domov, kde pokračuje v tvorbe. Zomrel 5. decembra 1958 v Berlíne.

V hre CHOROBA MLADOSTI (orig. Krankheit der Jugend) sa stretávame s beznádejou dospievajúcej povojnovej generácie. Vysokoškolski študenti nenachádzajú východisko zo svojich problémov, zo strachu pred budúcnosťou. Bruckner predstavuje mladú generáciu ako obeť prvej svetovej vojny, vo svojom rozčarovaní vypovedá, že smrť sa pre nich stáva posledným stimulom života.

Brucknerove postavy, medická bohéma - veční študenti a najtalentovanejšie zo študentiek, využívajú svoj talent k popieraniam zmyslu vedy a života[4]. Uzavretí nielen v izbe študentského internátu, ale aj vo vlastnej beznádeji, spoznávajú nezmyselnosť jednotlivca a latentnú zúfalosť celku. Nevedia sa dostať z kolotoča myšlienok o márnosti všetkého. Záchranu hľadajú v sexualite, pomocou slasti chcú zabudnúť na bolesť, akoby chceli svoju dušu udržať v narkóze a každým pribúdajúcim dňom potrebovali jej silnejšiu dávku.

Bruckner brutálne, ale zato veľmi pravdivo podáva opis vtedajšej doby - horúčkovitá, extrémna, prepiata, prudká, brutálna. Na dračku išli všetky narkotiká, morfium, kokain a heroín[5], homosexualita a lesbická láska sa stali veľkou módou nie z vnútorných pohnútok, ale z protestu proti všetkým zastaraným, legálnym a normálnym prejavom lásky[6].

Hra Choroba mladosti je výnimočná svojou nadčasovosťou. Nálady, ktoré v súčasnosti sprevádzajú dospievajúcich mladých ľudí, sú podobné tým spred 100 rokov. Brucknerovi sa podarilo vytvoriť dramatizovanú psychoanalýzu poukazujúcu na problémy študentov postavených pred prvé veľké kroky v ich životoch. Niektoré z postáv stihli o svoje ilúzie prísť a niektoré ešte len narazia na bolestivú realitu. Tí, ktorí chceli rýchlo dospieť, chcú naspäť bezstarostné detstvo. Niektorí sa pred detstvom snažia ujsť, vybudovať si kariéru a rodinu, ideál ukážkového života však vyprchá. Aké východisko zvolit' v situácii, keď človek stráca zmysel života? Bruckner slovami Irène všetkým pripomína: „Mladosť nestačí len prežiť. Treba vyhrať - to je to tajomstvo - nájsť si vlastnú cestu. Bez cieľa sa z mladosti stáva choroba[7].“ Zo všetkých rád sa aj tak stanú len frázy...

Fenómén ŠTVRTĚŽIVOTNEJ KRÍZY alebo tiež krízy prvej štvrtiny života definovali v roku 2001 Američanky Alexandra Robbinsová a Abby Wilnerová vo svojej knihe Quarterlife crisis: the unique challenges of life in your twenties. Otvorili znepokojujúcu tému, ktorej dovtedy odborníci nevenovali veľkú pozornosť. O niečo neskôr v roku 2013 sa krízou zaoberal na vedeckej pôde Oliver C. Robinson. „Britský výzkum z roku 2013 (Robinson & Wright) ukazuje, že respondenti ve věkovém rozmezí od 20 do 29 let v mnohých případech opravdu prožili krizi v mladém dospěllosti. Jednalo se o 39 % mužů a 49 % žen.[8]“ Štvrtěživotná kríza je krízou identity a má dve fázy. Locked-out crisis sa objavuje medzi 23. až 26. rokom života, je definovaná ako neschopnosť človeka vstúpiť do dospelých záväzkov. Druhou fázou je locked-in crisis, týka sa mladých medzi 25. a 35. rokom života, ktorí bojujú s neschopnosťou vymaniť sa z nevyhovujúcich záväzkov[9].

[1] BRUCKNER, F. 1930/31. Freud und die Schriftsteller von Ferdinand Bruckner. Stuttgart, Berlin: Die Literatur, Nr.33. In Ferdinand Bruckner Werke •Tagebücher• Briefe. Berlin: WEIDLER Buchverlag, 2014. ISBN 978-3-89693-626-4. s. 530.

[2] MORENO, Joaquin. Ferdinand Bruckner Werke •Tagebücher• Briefe. Berlin: WEIDLER Buchverlag, 2014. s. 98. ISBN 978-3-89693-626-4

[3] MORENO, Joaquin. Ferdinand Bruckner Werke •Tagebücher• Briefe. Berlin: WEIDLER Buchverlag, 2014. s.98-99.. ISBN 978-3-89693-626-4

[4] KÄSTNER, E. 1928. „Krankheit der Jugend“. Leipzig: Neue Leipzig Zeitung. In Ferdinand Bruckner Werke •Tagebücher• Briefe. Berlin: WEIDLER Buchverlag, 2014. ISBN 978-3-89693-626-4. s. 289.

[5] ZWIEG, Stefan. Svet včerajška: spomienky Európana. Preložil Ivan CVRKAL. Bratislava: Premedia, 2014. s.232. ISBN 9788081590818.

[6] ZWIEG, Stefan. Svet včerajška: spomienky Európana. Preložil Ivan CVRKAL. Bratislava: Premedia, 2014. s.231. ISBN 9788081590818.

[7] BRUCKNER, Ferdinand. Krankheit der Jugend [e-kniha]. Preklad. NITSCHOVÁ. 2021. Berlin: Gustav Kiepenhauer Bühnenvertriebs - GmbH, 2013. ISBN 9783844264531. s. 30

[8] SVÁROVSKÁ, Štěpánka. 2020: Výskyt a souvislosti čtvrtživotní krize u lidí v mladém dospěllosti: bakalárska práca. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2020. s. 13.

[9] SVÁROVSKÁ, Štěpánka. 2020: Výskyt a souvislosti čtvrtživotní krize u lidí v mladém dospěllosti: bakalárska práca. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2020. s. 13.

[10] SVÁROVSKÁ, Štěpánka. 2020: Výskyt a souvislosti čtvrtživotní krize u lidí v mladém dospěllosti: bakalárska práca. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2020. s. 14.

[11] MEDARIS MILLER, Anna. Why Young People Are Having 'Quarter-Life Crises' [online]. California: U.S. News & World Report L.P. 9. 11. 2018 15:39 [cit. 2021-03-24]. URL: < https://health.usnews.com/wellness/mind/articles/2018-11-08/am-1-having-a-quarter-life-crisis>

[12] Suicidal ideation in medical students: recent insights Ricardo Coentrei,2 and Carlos Góis,2 URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6276609/>

[13] Frances Emily Owusu-Ansah, Akua Afriyie Addae, Bernice Ofosuhen Peasah, Kwaku Oppong Asante & Joseph Osafo (2020) Suicide among university students: prevalence, risks and protective factors, Health Psychology and Behavioral Medicine, 8:1, 220-233, DOI: 10.1080/21642850.2020.1766978 URL: <https://www.tandfonline.com/doi/-full/10.1080/21642850.2020.1766978>

[14] ANDERSON, Pauline URL: <https://www.webmd.com/mental-health/news/20180508/doc-tors-suicide-rate-highest-of-any-professionist#>

[15] Suicide Rates Among Physicians: A Quantitative and Gender Assessment (Meta-Analysis). Eva S. Schernhammer, M.D.,

Ak sa kritické obdobie prekoná, dôjde k usadeniu jedinca, objaveniu jeho identity a posunu vo vývoji[10]. Najskôr je mladý človek plný optimizmu, elánu a nádeje z nových možností, situácií či záväzkov. V prípade, že sa mu neustále nedarí naplniť svoje plány, dochádza k sklamaniam, depresii a k pocitu úzkosti. Nebezpečenstvo, ktoré štvrtěživotná kríza prináša, v najhoršom štádiu vedie k samovražde, pretože človek nenachádza zmysel svojho života.

Je zarážajúce, že samovražda bola v roku 2016 druhou najčastejšou príčinou smrti medzi 10 až 34-ročnými, podľa National Institutes of Mental Health[11]. Špecifickou kategóriou sú mladí lekári. Niektoré štúdie hovoria dokonca o až 43% či 53% študentoch medicíny, ktorí trpia samovražednými myšlienkami[12], štvrtine medikov túžiacich po smrti a približne o 7% ľudí z oblasti medicíny, ktorí majú pripravený plán svojej samovraždy[13]. Depresívnych je 15-30% medikov a každý šiesty praktizujúci doktor a každá piata lekárka[14], často s pridruženým problémom s alkoholom, častejšie frekventovaným ako v bežnej populácii[15].

Ak máš 18 - 30 rokov, mal/a by si si odpovedať na nasledujúce otázky:

Keď myslím na budúcnosť, cítim paniku a úzkosť:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Moja práca alebo štúdium ma nenapĺňa a cítim sa tam nešťastný/á:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Nedarí sa mi nadviazať trvalý vzťah:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Cítim nutkanie uniknúť zo svojho súčasného života:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Bojujem o prvé zamestnanie s množstvom ďalších absolventov:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Možno

Vyhýbam sa povinnostiam a mám problémy robiť životné rozhodnutia:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Užívam návykové látky:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Mám ťažkosti udržať si aktívny spoločenský život. Necítim dostatočnú emocionálnu podporu:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Nová životná realita vo mne vyvoláva pocit zlyhania a nespokojnosti:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Trápia ma nepredvídateľné emócie, nedostatočná koncentrácia:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Hľadám uspokojenie a sebanaplnenie:

- a) Áno
- b) Nie
- c) Niekedy

Nevidím zmysel vo veciach, ktoré v živote robím:

- a) Často
- b) Nikdy
- c) Niekedy

VÝSLEDOK

Ak prevahu tvojich odpovedí tvoria možnosti a) alebo c), je možné, že trpíš štvrtěživotnou krízou, rovnako ako postavy z hry Choroba mladosti.